



# Løypemeldingen 2022

Bergen

November 2022

# Innhold

01

**Sammendrag og  
bakgrunn**

02

**Styring og ledelse  
av bærekraftsarbeid**

03

**Påvirkning og  
regulering**

04

**Bærekrafts-  
rapportering**

05

**Klimafotavtrykk og  
klimarisiko**

06

**Relevante kilder  
til mer informasjon**

01

# Sammendrag og bakgrunn





# Sammendrag - Løypemeldingen i Bergen



## Resultater fordrer prioritering av tid og ressurser

Vi lever i en tid der det er et kritisk behov for at både privat og offentlig næringsliv tar ansvar og engasjerer seg i arbeidet med å skape et mer bærekraftig samfunn. Til tross for klare oppfordringer fra internasjonale arenaer samt en klimakrise som for lengst har gjort seg gjeldende, så opplever vi at endringshastigheten er for lav. Stadig flere virksomheter viser til strategier og ambisiøse målsettinger for sitt bærekraftsarbeid, men likevel er resultatene moderate.

Våre undersøkelser viser at en av de største utfordringene i virksomheters bærekraftsarbeid er manglende kapasitet og tilgang på ressurser. Flere viser også til at selskapet mangler kompetanse og kunnskap om fagfeltet, og få har dedikert flere årsverk til eget bærekraftarbeid. Hele 13% har ingen årsverk til dette fagområdet. En kan derfor stille spørsmål ved om virksomheters målsettinger står i stil med deres prioritering og investering i ressurser og nødvendig kompetanse. På lik linje med andre strategiske satsinger er det viktig å dedikere tid og ressurser for å oppnå ønskede resultater knyttet til bærekraft. Dette innebærer tydelig rolle- og ansvarsfordeling, kompetanseheving og strukturer som sikrer at bærekraftsarbeidet trekkes ut i hele organisasjonen. Det kreves også at bærekraftsarbeidet ikke anses som en sidegeskjeft, men at det integreres i kjernevirksomheten. Målrettet eierskap og ledelse er en forutsetning for å lykkes, og vi håper å se at stadig flere dedikerer ressurser og investerer i den kompetansen som kreves for å nå målstreken.

## Krav fra kunder og myndigheter er sterk motiverende faktor

Mye tyder på at virksomhetens hovedmotivasjon for eget bærekraftsarbeid drives av krav fra myndigheter. Bærekraftsrapportering har tidligere i stor grad vært frivillig, og følgelig har det også vært stor variasjon i kvaliteten på bærekraftsinformasjon. 10.november 2022 ble det nye Bærekraftsdirektivet (CSRD) vedtatt i EU-parlamentet, og det forventes at direktivet endelig vedtas i Rådet 28.november samme år. Dette innebærer at store deler av næringslivet gradvis vil stå overfor omfattende nye rapporteringskrav. Over halvparten av vårt utvalg svarer at de rapporterer på bærekraft, men kun en fjerdedel av dem henviser til anerkjente rammeverk. I arbeidet med å møte krav fra myndigheter anbefales virksomheter å følge internasjonale veiledninger for sin rapportering.

En annen motiverende faktor er økende krav fra kunder, og i vurderingen av hvilke aktører i verdikjeden som har størst makt til påvirke krav, forutsetninger og forventninger er det også kunden de fleste trekker frem. Dette anses som en viktig påminnelse om bruke egen kundemakt til å belønne virksomheter som prioriterer bærekraftige produkter og tjenester, så vel som å være oppmerksom på at bærekraft kan bli et verdifullt konkurransefortrinn.



# Hvorfor og hvordan utarbeides Løypemeldingen?

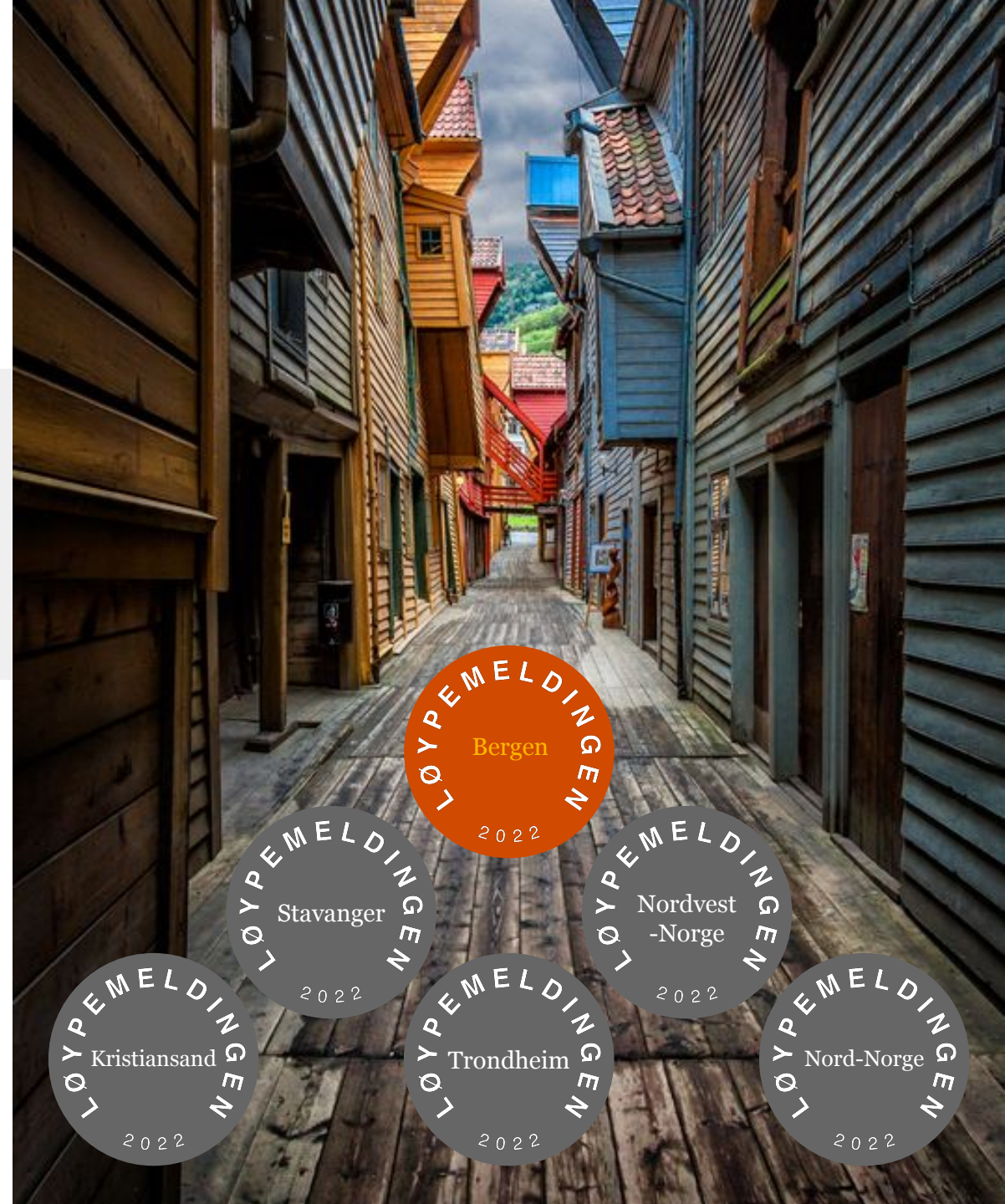
I denne rapporten, *Løypemeldingen 2022 - Bergen*, presenteres funn fra en spørreundersøkelse til medlemmer av Bergen Næringsråd. Undersøkelsen ble besvart i august 2022 og gjennomføres for fjerde gang i vår region.



**Løypemeldingen utgjør en serie av regionale bærekraftsundersøkelser som utarbeides av PwC i samarbeid med lokale næringsforeninger ulike steder i Norge.**

Formålet med utarbeidelsen av *Løypemeldingen* er å øke innsikten i bærekraftsarbeidet til en større bredde av virksomheter på tvers av Norge - både hva som er status i bærekraftsarbeidet, og hva virksomhetene ser av muligheter og utfordringer i dette arbeidet.

Undersøkelsen gjennomføres årlig. Vi håper rapporten vil bidra til ny innsikt og gode diskusjoner rundt omstillingen til et mer bærekraftig næringsliv i vår region.



# Løypemeldingen er en undersøkelse som gjennomføres i ulike regioner på tvers av Norge



**16 %** **Region Nord**  
Næringsforeningene for Alta, Hammerfest, Tromsø, Bodø, Narvik, Vest-Lofoten, Øksnes og Rana.

**24 %** **Trondheim**

**15 %** **Nordvest**  
Næringsforeningene for Ålesund, Vestnes, Ulstein, Kristiansund og Nordmøre, og Sogn og Fjordane

**14 %** **Bergen**

**17 %** **Stavanger**

**14 %** **Kristiansand**

Vestnes Næringsforum

Ulstein Næringsforum

Hammerfest Næringsforening

Alta Næringsforening

Næringsforeningen i Tromsøregionen

Øksnes Næringslivsforening

Narvikregionen Næringsforening

Vest-Lofoten Næringsforening

Bodø Næringsforum

Ranaregionen Næringsforening

Næringsforeningen i Trondheimsregionen

Kristiansund og Nordmøre Næringsforum

Næringsforeningen i Ålesund-regionen

Sogn og Fjordane Næringsråd

Bergen Næringsråd

Næringsforeningen i Stavanger-regionen

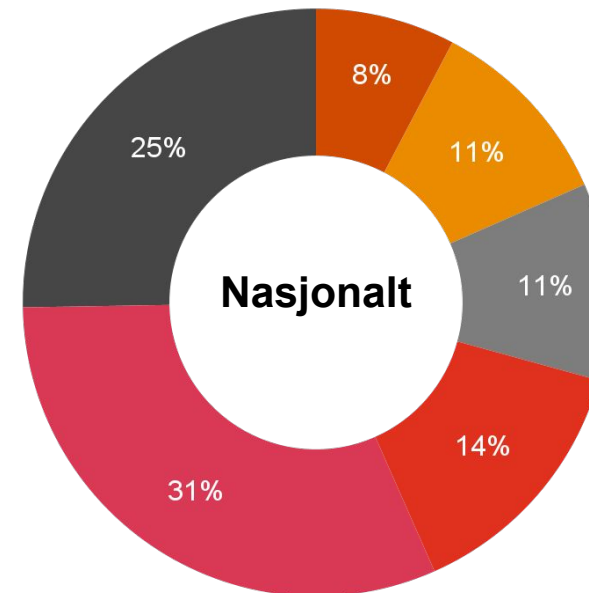
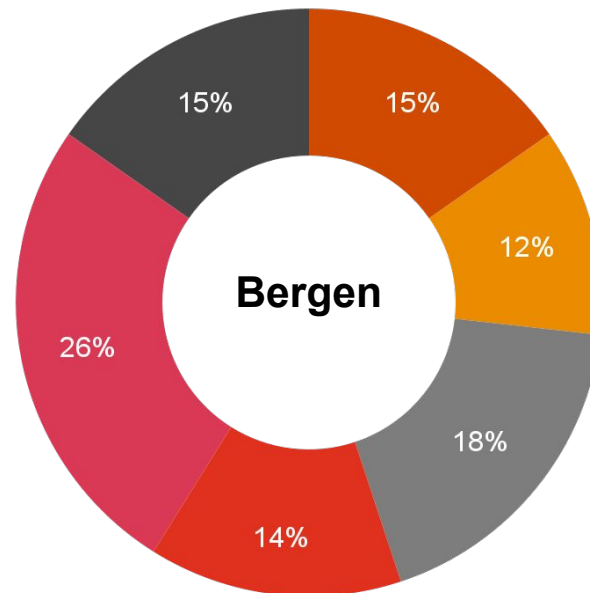
Næringsforeningen i Kristiansandsregionen

# Undersøkelsen er besvart av et stort antall virksomheter av ulik størrelse

Utvalget er i stor grad representert av mindre virksomheter, med under 100 ansatte, både nasjonalt og i Bergen, men det er flere større virksomheter som har besvart undersøkelsen i vår region.

Det er hovedsakelig større virksomheter som treffes av EUs kommende bærekraftsdirektiv og andre lovkrav, og som dermed blir pålagt å rapportere på bærekraft fremover. Dette tilsier at mange respondenter fremdeles har mulighet til å posisjonere seg for fremtidige krav. En stor del av de mindre virksomhetene vil også kunne treffes indirekte av lovkravene i nær fremtid ved at de inngår i verdikjeden hos større virksomheter.

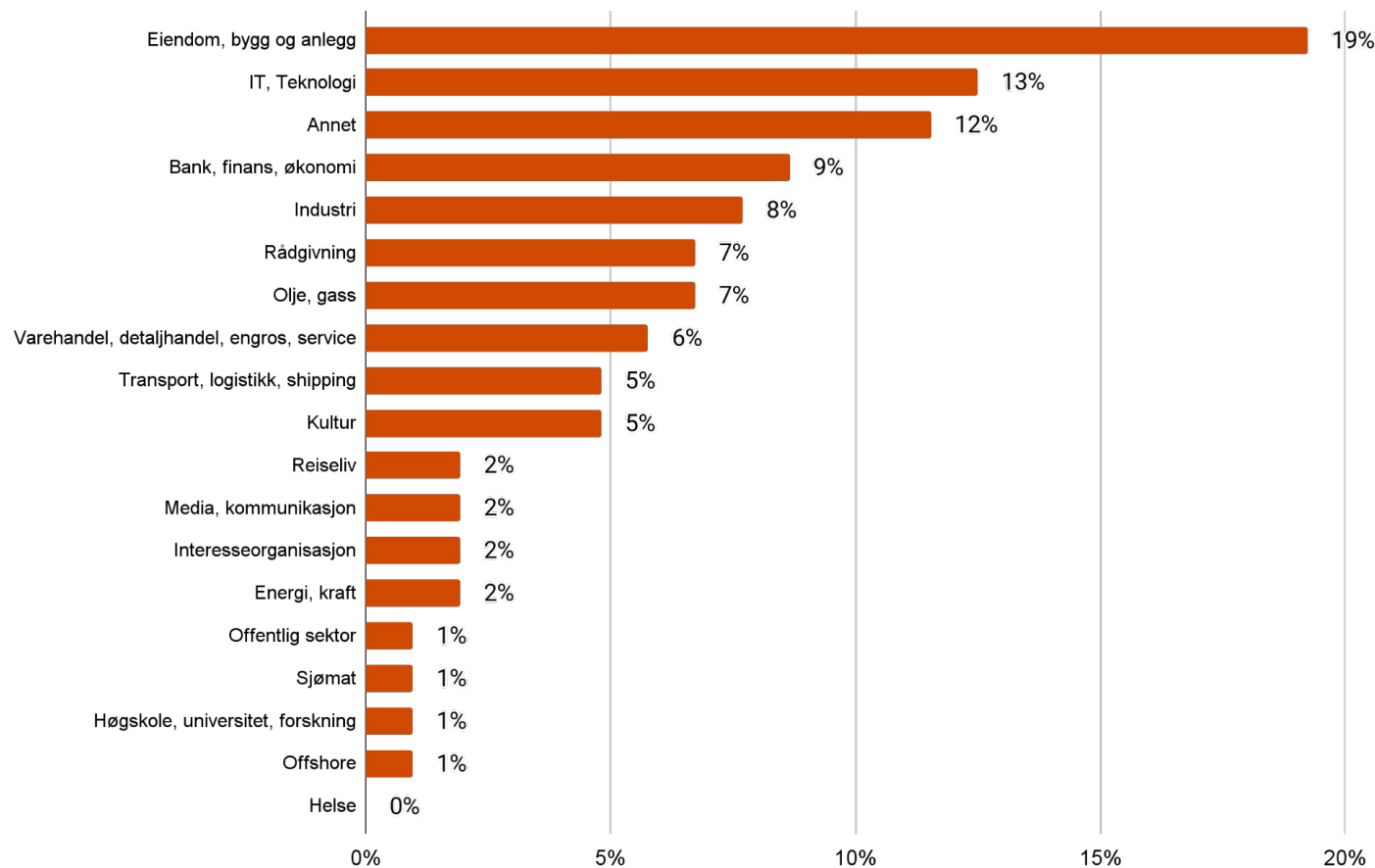
Undersøkelsene har i hovedsak blitt besvart av ledere i virksomhetene. I Bergen er over 50 % besvart av daglig leder selv.



Grafene viser fordelingen av virksomhetenes størrelse i Bergen (N=104) og nasjonalt (N=770).



# Løypemeldingen inkluderer svar fra virksomheter i ulike bransjer



Grafen viser fordelingen av antall virksomheter i ulike bransjer for Bergen.



**Eiendom-, bygg- og anleggsbransjen (EBA)** er høyest representert i undersøkelsen, både nasjonalt og i Bergen. EBA er en av de mest sentrale bransjene i det grønne skiftet, da energieffektivisering av bygg og bærekraftige verdikjeder i byggebransjen vil være store bidragsytere til reduserte klimagassutslipp.

Bransjen **IT og teknologi** er høyere representert i Bergen enn i øvrige deler av landet. Sosial bærekraft er sentralt for denne bransjen, særlig leverandørstyring og sporbarhet i leverandørkjeden. Andre områder hvor denne bransjen kan ha stor påvirkning er bruk av strøm til nedkjøling av servere og gjenbruk / gjenvinning av utstyr.

Bransjer representert i undersøkelsen er utover dette relativt likt nasjonalt og i Bergen.

# 02

## Styring og ledelse av bærekraftsarbeidet



# Store forskjeller i hvor ansvaret for bærekraftsarbeidet er plassert i virksomheten

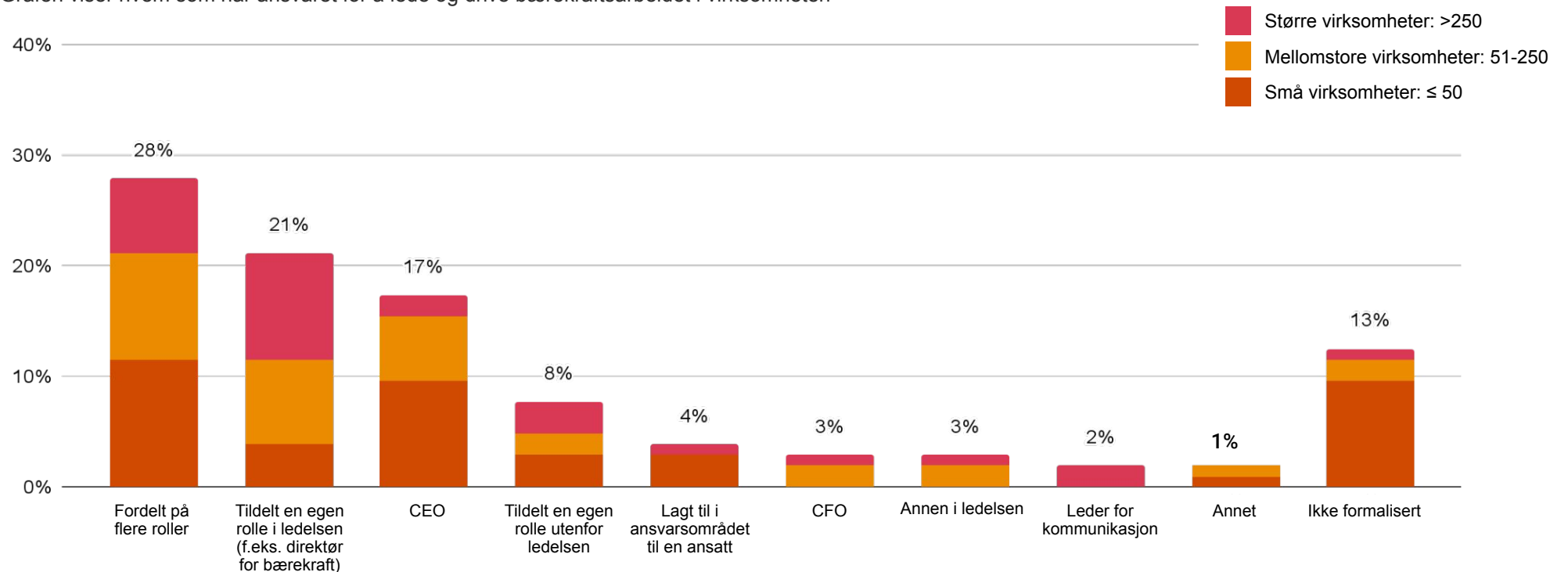
**1 av 4**

har fordelt bærekraftsansvaret på flere roller

**13 %**

har ikke formalisert ansvaret for bærekraftsarbeidet

Grafen viser hvem som har ansvaret for å lede og drive bærekraftsarbeidet i virksomheten





# Få selskaper har dedikert flere årsverk til bærekraftsarbeidet

**38 %**

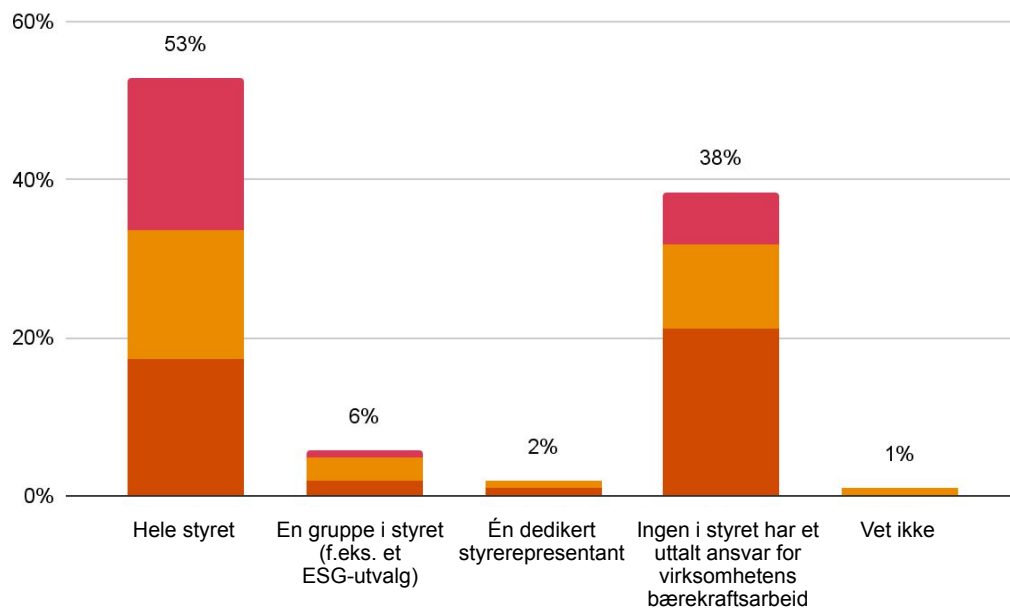
har ikke definert hvem i styret som er ansvarlig for oppfølging av virksomhetens bærekraftsarbeid

**54 %**

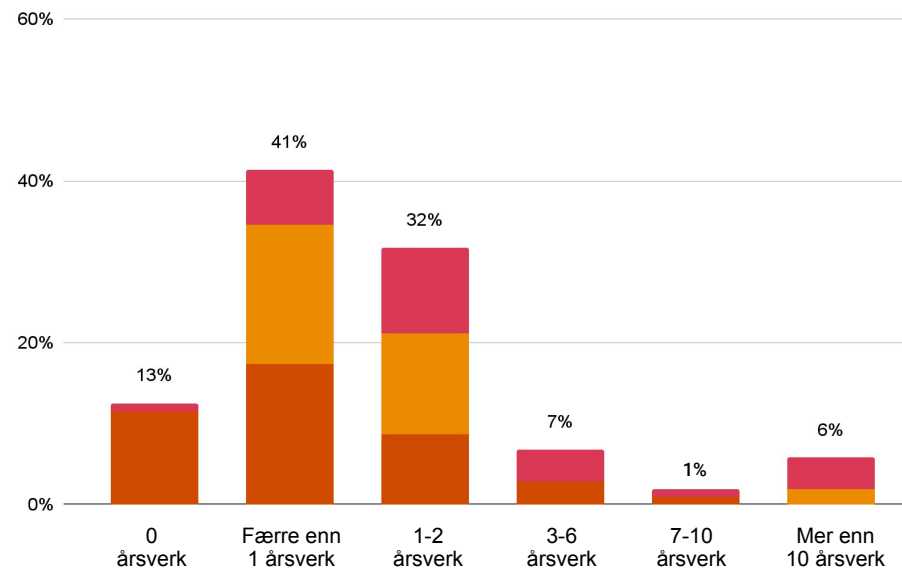
har dedikert færre enn ett årsverk til bærekraftsarbeidet

- Større virksomheter: >250
- Mellomstore virksomheter: 51-250
- Små virksomheter: ≤ 50

Grafen viser hvem som har ansvaret for bærekraft i styret



Grafen viser hvor mange årsverk som dedikeres til bærekraftsarbeid i virksomheten



# Bidrag til et bærekraftig samfunn og imøtekomme nye krav er hovedmotivasjonen for bærekraftsarbeidet

Respondentene ble spurt om hva som er hovedmotivasjonene for å gjøre virksomheten mer bærekraftig

12 kategorier, hvorav virksomhetene kunne velge inntil tre.



65 %

Vissheten om at virksomheten bidrar til å gjøre **samfunnet** mer bærekraftig



55 %

Imøtekomme nye **krav** fra kunder og andre interessenter



35 %

Imøtekomme nye **krav** fra myndigheter



33 %

Bli en mer attraktiv arbeidsplass for eksisterende og nye ansatte

Svært mange respondenter svarer at vissheten om at virksomheten bidrar til å gjøre samfunnet mer bærekraftig er en av hovedmotivasjonene for bærekraftsarbeidet. Videre er det et flertall som virker å være drevet av ønsket om å imøtekomme krav fra myndigheter, kunder og andre interessenter. Vi anser det som svært positivt at mange også trekker frem at en hovedmotivasjon er å skape en mer attraktiv arbeidsplass for både eksisterende og nye ansatte. Få svarer at nye inntektskilder og vekst er en hovedmotivasjon.

Det er store likhetstrekk mellom hva respondentene har svart i Bergen og nasjonalt på spørsmålet.

# Manglende kapasitet og ressurser er den største utfordringen i bærekraftsarbeidet

Respondentene ble spurt om hva som er de største utfordringene med å gjøre virksomheten mer bærekraftig

12 kategorier, hvorav virksomhetene kunne velge inntil tre.



**50 %**

Manglende kapasitet/  
ressurser



**27 %**

Bærekraftige  
investeringer er  
foreløpig ikke  
økonomisk lønnsomt



**25 %**

Lite makt/  
påvirkning i  
verdikjeden



**24 %**

Manglende  
kompetanse/  
kunnskap

Svært mange respondenter svarer at manglende kapasitet og ressurser er den største utfordringen for bærekraftsarbeidet, og rundt en fjerdedel henviser også til manglende kompetanse og kunnskap internt. Indikasjonen på at det foreligger et kompetanse- og kapasitetsgap i mange virksomheter styrkes av at 86 % av respondentene kun har 0-2 årsverk dedikert til bærekraftsarbeid. Flere viser også til at bærekraftige investeringer foreløpig ikke er økonomisk lønnsomt for virksomheten, og at selskapet per i dag har lite makt og påvirkningskraft i verdikjeden.

Det er store likhetstrekk mellom hva respondentene har svart i Bergen og nasjonalt på spørsmålet.

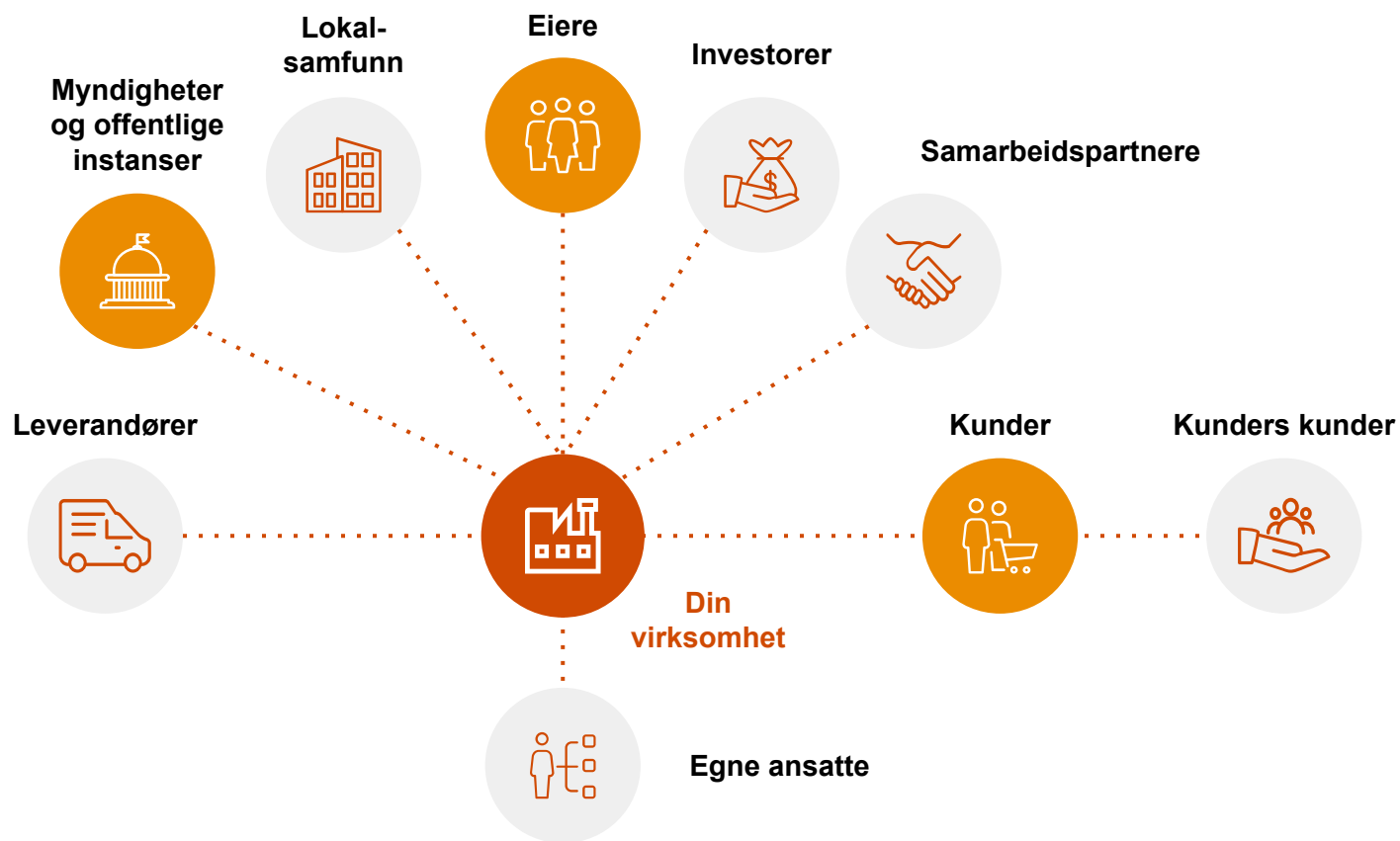


03

## Påvirkning og regulering



# Flest mener at kunden har størst påvirkningskraft i verdikjeden

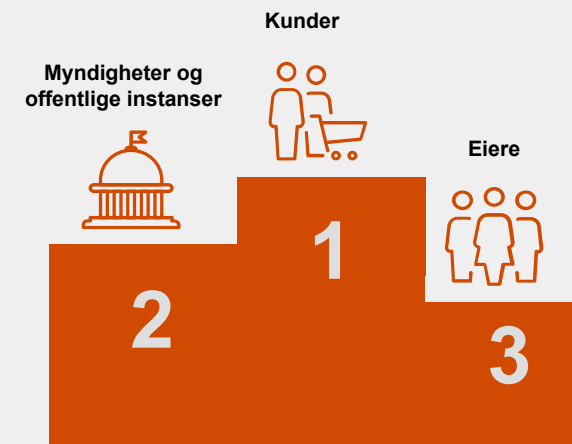


Oversikten viser hvilke interessenter som har størst påvirkningskraft i verdikjeden.

Mange respondenter svarer at det er *kundene* som har størst makt til å påvirke krav, forutsetninger og forventninger i verdikjeden. Dernest følger eiere, myndigheter og offentlige instanser. Disse funnene samsvarer med respondentens beskrivelse av hovedmotivasjon for bærekraftsarbeidet, der *krav fra eksterne aktører* fremheves av mange.

Vi ser den samme rangeringen på tvers av ulike bransjer.

Dette kan anses som er viktig påminnelse om bruke egen kundemakt til å belønne virksomheter som prioriterer bærekraftige produkter og tjenester, så vel som å være oppmerksom på at bærekraft kan bli et verdifullt konkurransefortrinn.



# Åpenhetsloven skal sikre sosialt bærekraftige leverandørkjeder



41 %

har stilt formaliserte ESG-krav til sine

**leverandører.** Nasjonalt gjelder dette 38%.

Fremover vil det være nødvendig å sette krav og forventninger til leverandører i tråd med krav i åpenhetsloven.



45 %

har påbegynt tiltak for å sikre overholdelse av kravene i åpenhetsloven. Mange virksomheter har trolig begynt å motta innsynsforespørsler etter loven trådte i kraft. Vi anbefaler alle som er omfattet av loven til å starte arbeidet med å kartlegge og vurdere risiko i egen leverandørkjede.

## Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og stiller krav til åpenhet og ansvarlighet i egen drift og i leverandørkjeden.

Loven skal bidra til at virksomheter arbeider for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester. Loven skal også sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer mulige bidrag til brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven gjelder alle norske virksomheter som ikke er definert som små foretak i regnskapsloven og som tilbyr varer og/eller tjenester i eller utenfor Norge. I tillegg gjelder den for utenlandske foretak, av samme størrelse, der disse tilbyr varer/tjenester i Norge og er skattepliktig til Norge.

Virksomhetene som omfattes av loven plikter i korte trekk å:

1

Utføre aktsomhetsvurderinger

2

Redegjøre regelmessig for disse vurderingene

3

Gi informasjon til enhver som retter en skriftlig forespørsel om det





# EU-taksonomien definerer kriterier for bærekraftige aktiviteter



Taksonomien er et system for klassifisering av økonomiske aktiviteter, som setter krav til hva som kan kalles miljømessig bærekraftig



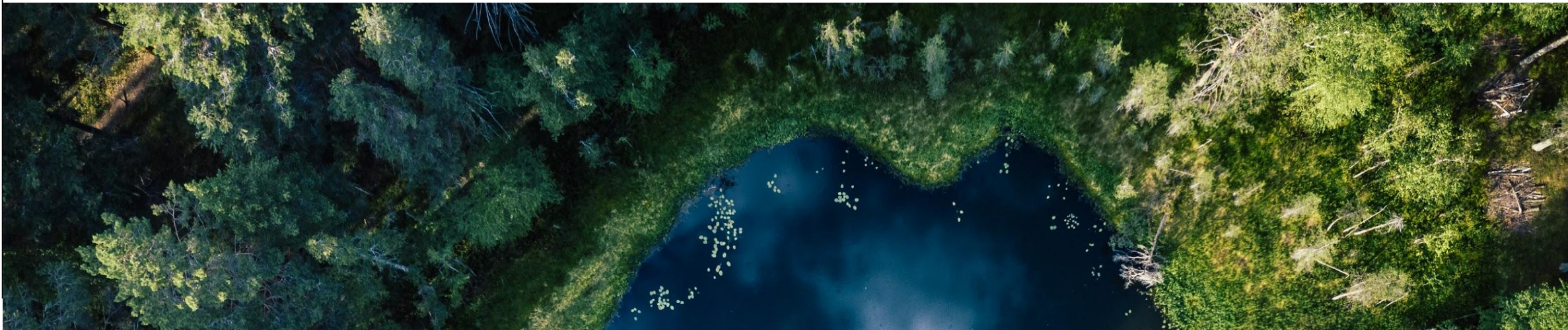
Politisk besluttet regelverk hvor kriteriene er fastsatt basert på forskning



Første rettslige standard som definerer hva som er miljømessig bærekraftig



Medfører ikke at noen aktiviteter blir forbudt, men det medfører rapporteringskrav for større virksomheter



# Mange er usikre på hva EU-taksonomien er og hva den innebærer

## Bergen



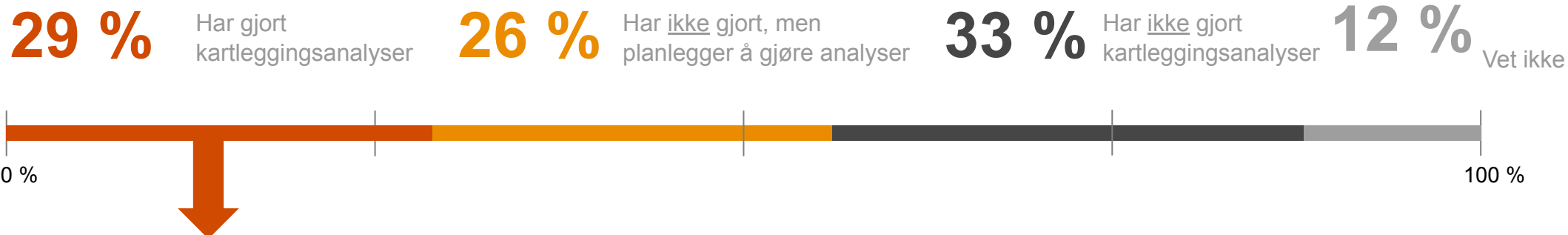
## Nasjonalt



Funnene viser at et mindretall av selskapene, både regionalt og nasjonalt, har god kontroll på hva EU-taksonomien vil innebære for egen virksomhet. Majoriteten vil ikke omfattes direkte av rapporteringskravene, men mange vil måtte forholde seg til taksonomien indirekte, eksempelvis gjennom krav fra kunder som må rapportere. Virksomheters tilgang til og kostnad på kapital vil også påvirkes gjennom rapporteringskrav som treffer finansnæringen. Funnene indikerer et kompetansegap vedrørende internasjonale krav, der kravene vil være svært omfattende for dem det gjelder, og følgelig anbefales virksomheter å starte kartleggingen av hva innføring av EU-taksonomien vil bety for dem.

# Få har gjennomført konkrete analyser for å kartlegge hvordan EU-taksonomien vil påvirke virksomheten

## Bergen



Blant respondentene som har gjort kartleggingsanalyser svarer de at følgende analyser er gjennomført:



Blant virksomhetene som svarer at de har gjort analyser knyttet til hvordan EU-taksonomien vil påvirke virksomheten har flest kartlagt "eligibility"; i hvilken grad virksomhetens aktiviteter er omfattet av EU-taksonomien. Virksomhetene i undersøkelsen blir ikke omfattet av rapporteringskrav knyttet til EU-taksonomien før tidligst regnskapsåret 2023. Dette kan være medvirkende til at relativt få har kartlagt "alignment"; i hvilken grad deres aktiviteter tilfredsstill kriteriene til bærekraftige aktiviteter i EU-taksonomien. Vi ser den samme trenden nasjonalt.

Respondentene kunne velge flere alternativer, for eksempel at de har kartlagt både omfattede og bærekraftige aktiviteter.



04

## Bærekrafts- rapportering



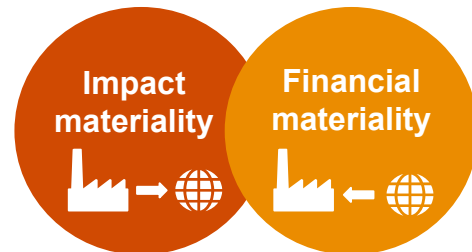


# Mange viser til strukturert bærekraftsarbeid, men færre har gjennomført vesentlighetsanalyse

**Vesentlighetsanalyser** anvendes til å identifisere, prioritere og synliggjøre hvilke bærekraftstema som er viktigst for virksomheten.

Virksomheter anbefales å ta utgangspunkt i **dobbel vesentlighet** i vurderingen av bærekraftstemaer, enten om det er for å definere strategiske fokusområder eller for rapportering. Det innebærer å vurdere og kommunisere hvordan ulike bærekraftstema påvirker virksomheten (financial materiality), samt hvordan virksomheten påvirker mennesker og miljøet forøvrig (impact materiality).

- **Impact Materiality** - Virksomhetens potensielle påvirkning på omverdenen. Dette inkluderer både påvirkning direkte forårsaket av virksomheten, og påvirkning som den har eller kan ha i hele sin verdikjede.
- **Financial Materiality** - Den potensielle finansielle påvirkningen på virksomheten fra omverdenen. Dette inkluderer reell eller potensiell risiko eller muligheter som kan påvirke fremtidige kontantstrømmer og dermed verdien av virksomheten.



## 81 %

**sier de jobber strukturert med bærekraft.** 84 % viser til at bærekraft er integrert i virksomhetens strategi.

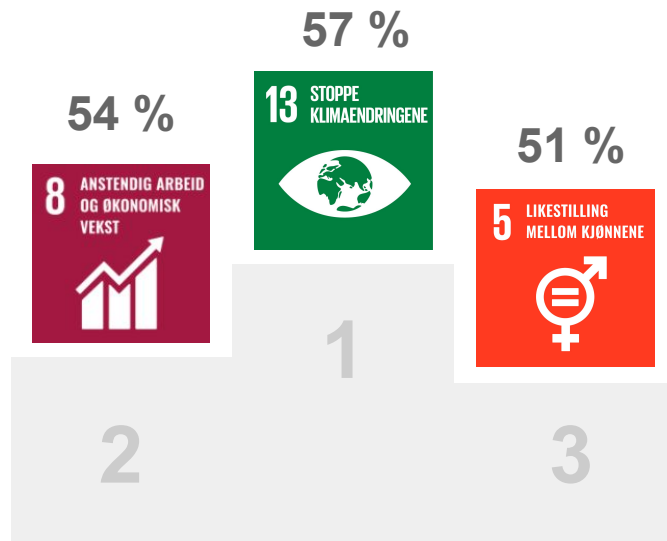
## 45 %

**har gjennomført en vesentlighetsanalyse** med hensikt å kartlegge hvilke bærekraftstema virksomheten skal fokusere på.

# FNs bærekraftsmål

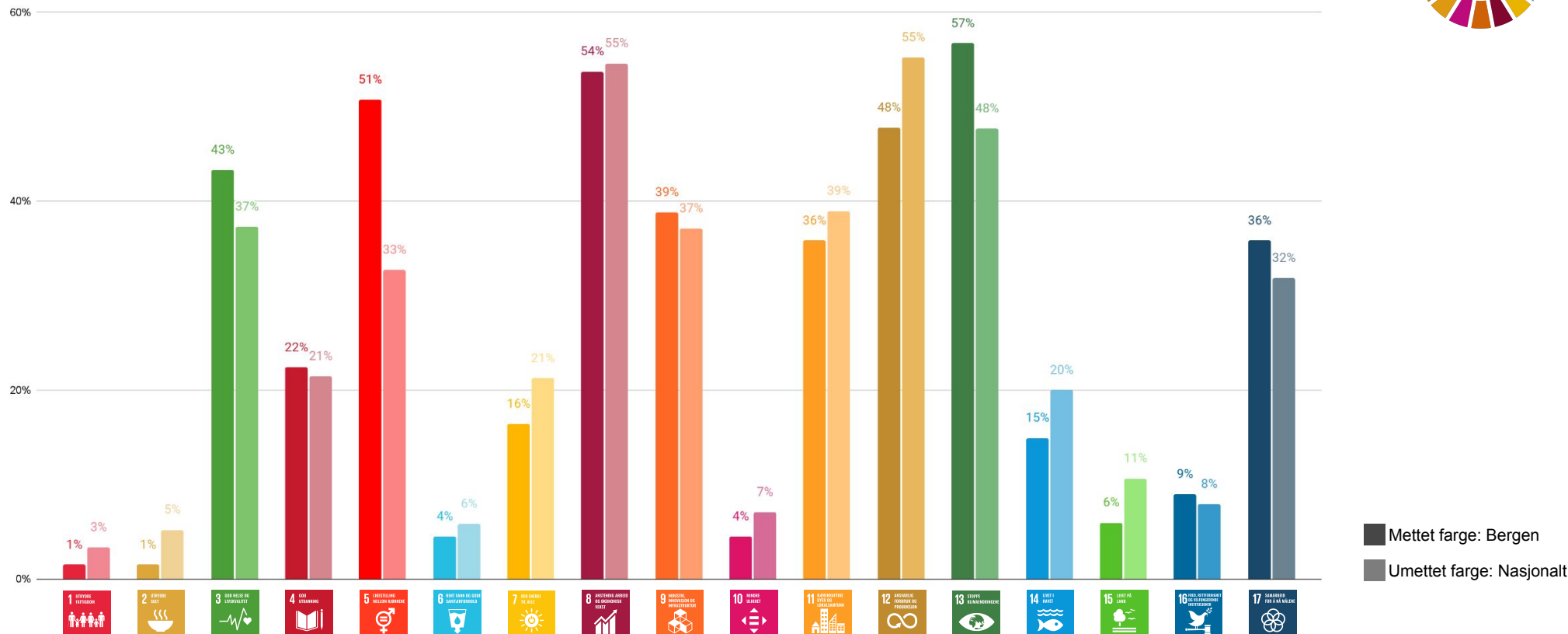
**64 % av respondentene i Bergen svarte at virksomheten aktivt har prioritert hvilke bærekraftsmål de skal fokusere på.**

Illustrasjonen viser hvilke bærekraftsmål som flest har prioritert. Nytt i 2022 er at *Likestilling mellom kjønnene* havner på tredje plass og *Ansvarlig forbruk og produksjon* utgår fra topp tre prioriterte mål.



FNs bærekraftsmål ble vedtatt høsten 2015, og er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål, og skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene ble laget på en demokratisk måte gjennom innspill fra land over hele verden, og ble vedtatt av FNs medlemsland.

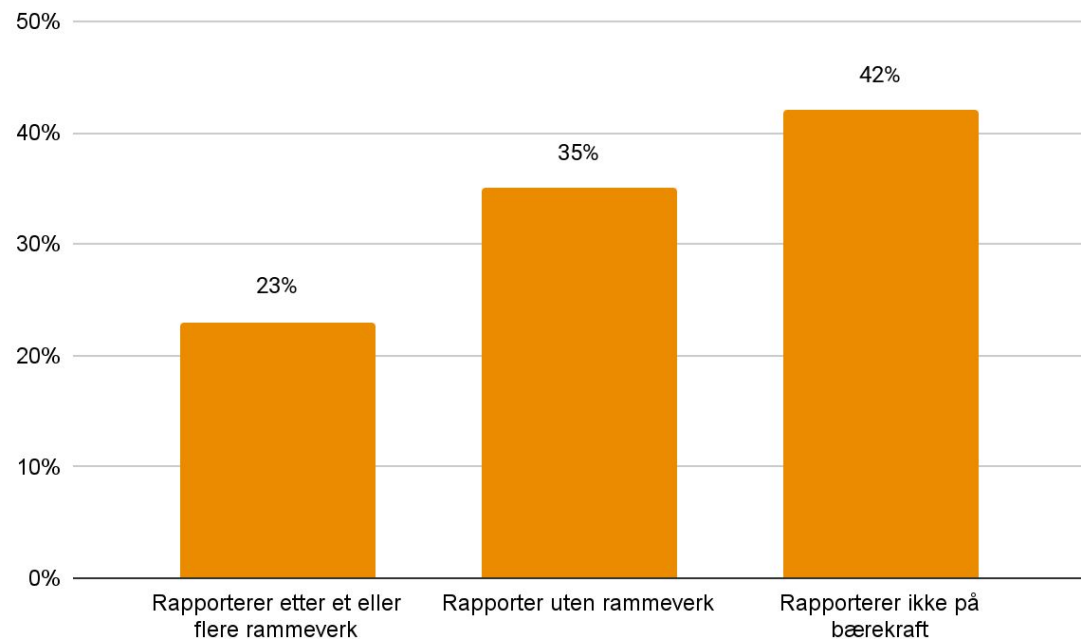
# Likheter i prioritering av FNs bærekraftsmål lokalt og nasjonalt



Funnene indikerer stor grad av samsvar mellom hvilke bærekraftsmål som prioriteres lokalt og nasjonalt. Mål som *Ansvarlig forbruk og produksjon*, *Anstendig arbeid og økonomisk vekst*, samt *Stoppe klimaendringene* omfatter tematikk som gjør seg gjeldende i de fleste bransjer, og prioriteres av mange. I lys av at Bergen er en havdestinasjon med mye marine næringer så håper vi å se at bærekraftsmål 14 *Liv i havet* prioriteres av flere i fremtiden.

# Stadig flere rapporterer på bærekraft, men bare én av fire rapporterer i henhold til et rammeverk

Grafen viser om virksomhetene i Bergen rapporterer på bærekraft og om de følger et eller flere rammeverk



**Kun 23 % av de som rapporterer på bærekraft rapporterer i henhold til internasjonale standarder eller rammeverk.**

Bærekraftsrapportering er per i dag i stor grad frivillig, men det er flere krav og regelverksendringer som vil gjøre rapportering obligatorisk i de kommende årene. Det nye Bærekraftsdirektivet (CSRD) ble vedtatt i EU-parlamentet 10. november 2022, og det forventes at direktivet endelig vedtas i Rådet 28. november. I første omgang vil Bærekraftsdirektivet omfatte børsnoterte virksomheter og banker, forsikringsselskaper og kredittforetak som har minst 500 ansatte, og som har omsetning over 320 MNOK eller balanse over 160 MNOK. Allerede året etter gjelder Bærekraftsdirektivet for samtlige store foretak - uavhengig av om de er børsnotert eller ikke - dersom de overstiger minst to av tre krav knyttet til antall ansatte (250), omsetning (320 MNOK) og balanse (160 MNOK).

Per i dag er det stor variasjon i hvordan virksomheter rapporterer på bærekraft, og følgelig er det vanskelig for lesere av bærekraftsinformasjon å sammenligne på tvers av virksomheter og bransjer. I lys av kommende krav og behov for åpenhet rundt virksomheters påvirkning og bærekraftsarbeid anbefales alle virksomheter å følge relevante rapporteringsstandarder, og opplyse om hvilke standarder som er brukt i rapporteringen.





# Kort beskrivelse av et utvalg standarder, rammeverk og verktøy innen bærekraft



GREENHOUSE  
GAS PROTOCOL

► **GHG-protokollen** er den mest brukte regnskapsstandarden for klimaregnskap. Utslipp deles inn i tre scopes avhengig av om de er direkte eller indirekte relatert til egen drift (Scope 1-2) eller indirekte utslipp fra verdikjeden (Scope 3).



GRI STANDARDS

► **Global Reporting Initiative** er en ledende global standard for bærekraftsrapportering. Standarden dekker sosiale, miljømessige og selskapsstyrings-indikatorer, hvor selskapet selv identifiserer hvilke som er mest vesentlige for dem.



DRIVING SUSTAINABLE ECONOMIES

► **CDP** gir karakter til selskapers klimaarbeid basert på informasjon virksomheten legger inn i CDP-portalen.



TCFD

TASK FORCE ON  
CLIMATE-RELATED  
FINANCIAL  
RISKS AND  
OPPORTUNITIES

► **TCFD** er et globalt rammeverk for å rapportere på klimarisiko. Formålet er å kvantifisere finansiell risiko- og muligheter knyttet til klimaendringene og overgangen til et lavutslippssamfunn.



CSRD

► **CSRD (Bærekraftsdirektivet)** er kommende lovverk fra EU som vil kreve helhetlig og standardisert bærekraftsrapportering fra selskapene som omfattes. Standardene innen hvert tema (ESRS) er fremdeles under utvikling.



Miljøfyrtårn

► **Miljøfyrtårn** er en sertifiseringsordning hvor virksomheter må oppfylle bransjespesifikke kriterier innen miljøledelse på områdene innkjøp, avfall, reise, energi og arbeidsmiljø, samt årlig rapportere på overordnede klima- og miljødata.



ISO 14001

► **ISO 14001** er en global sertifiseringsordning for miljøledelsessystemer. Miljøsertifiseringen verifiserer at virksomheten har kartlagt sin overordnede miljøpåvirkning og satt inn tiltak for å redusere den.

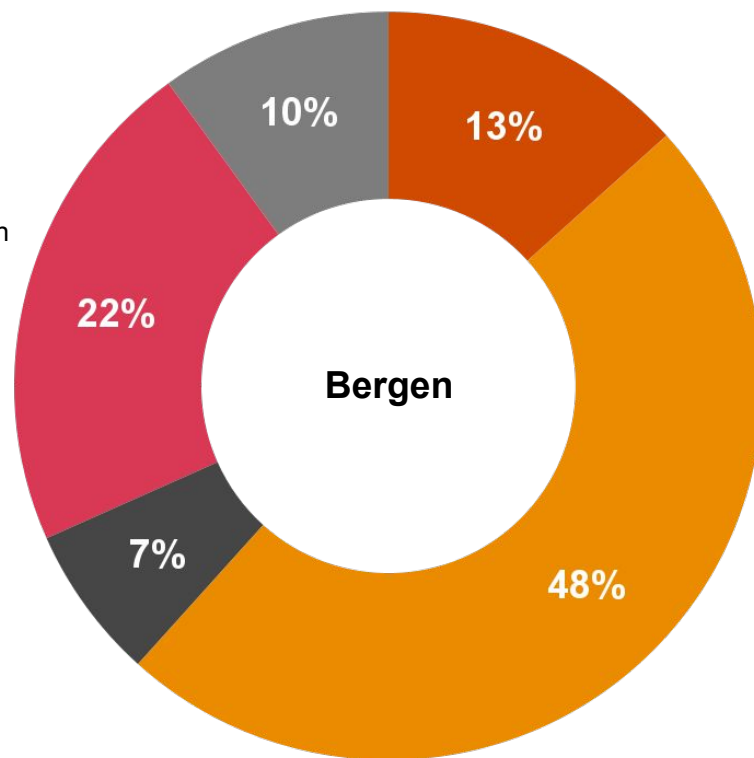


etisk  
handel  
norge

► **Etisk Handel Norge** er et nettverk som fremmer etiske prinsipper innenfor handel, fra produksjon til forbruk. Retningslinjene for etisk handel baserer seg på internasjonale konvensjoner som FN og ILO.

# Flertallet rapporterer i årsrapport eller bærekraftsrapport

- Årsrapport
- Integret årsrapport
- Mor- eller datterselskap sin rapportering
- Egen bærekraftsrapport
- Annet, f.eks på virksomheten sin nettside



Grafen viser fordelingen av hvor virksomhetene i Bergen rapporterer på bærekraft.

Funnene indikerer at 58 % av virksomhetene i undersøkelsen rapporterer på bærekraft, nasjonalt er denne andelen 51 %.

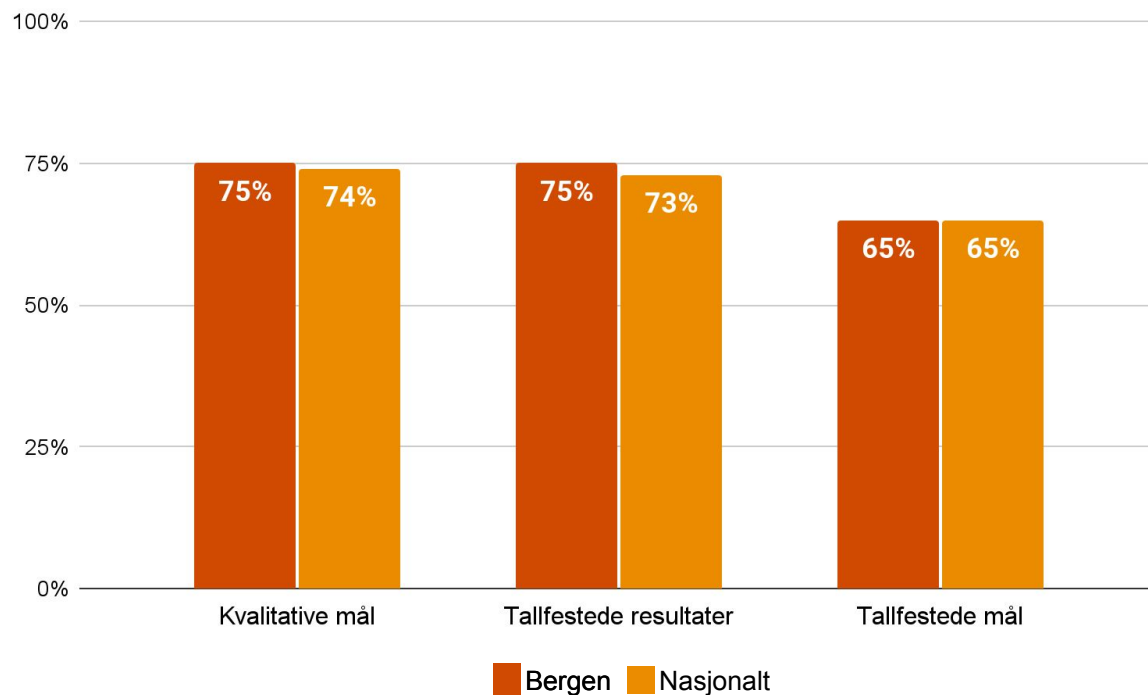
Blant virksomhetene som rapporterer på bærekraft er det 48 % som svarer at de rapporterer i en integrert årsrapport. En integrert rapport henviser til en helhetlig og konsis beskrivelse av hvordan selskapet skaper verdier for sine interessenter i kontekst av sine omgivelser med tanke på kommersielle, sosiale og miljømessige betingelser. Sammenlignet med nasjonale svar (27 %) er det betydelig flere i Bergen som svarer at selskapet rapporterer i en integrert årsrapport. Det er også mange som har en egen separat bærekraftsrapport.

I årene fremover vil det komme nye krav gjennom EUs bærekraftsdirektiv som gjør at stadig flere virksomheter vil bli omfattet av utvidede rapporteringskrav, og at rapporteringen skal publiseres som en del av styrets årsberetning.



# Mange hevder å ha satt tallfestede mål for bærekraft

Bærekraftsrapportering inkluderer et eller flere:



**75 %** Kan vise til tallfestede resultater og/eller målsettinger i sin rapportering

Fullstendig bærekraftsrapportering fordrer at både mål og resultater fremkommer på tallfestet format (kvantitativt), og funnene indikerer at stadig flere inkluderer dette i sin rapportering. Konkret og målbar informasjon om selskapets bærekraftsarbeid bidrar til økt innsikt i virksomhetens forpliktelser og fremdrift.

Global Reporting Initiative (GRI) er et internasjonalt rapporteringsrammeverk for helhetlig bærekraft som har bred anvendelse både i Norge og utland. Rapportering i henhold til GRI krever at virksomheten rapporterer på sin påvirkning på omverden knyttet til sine vesentlige tema, herunder hvordan virksomheten håndterer de vesentlige temaene og hvordan virksomheten måler og følger opp utviklingen.

# 05 Klimafotavtrykk og klimarisiko





# Rundt halvparten av selskapene rapporterer på klimapåvirkning

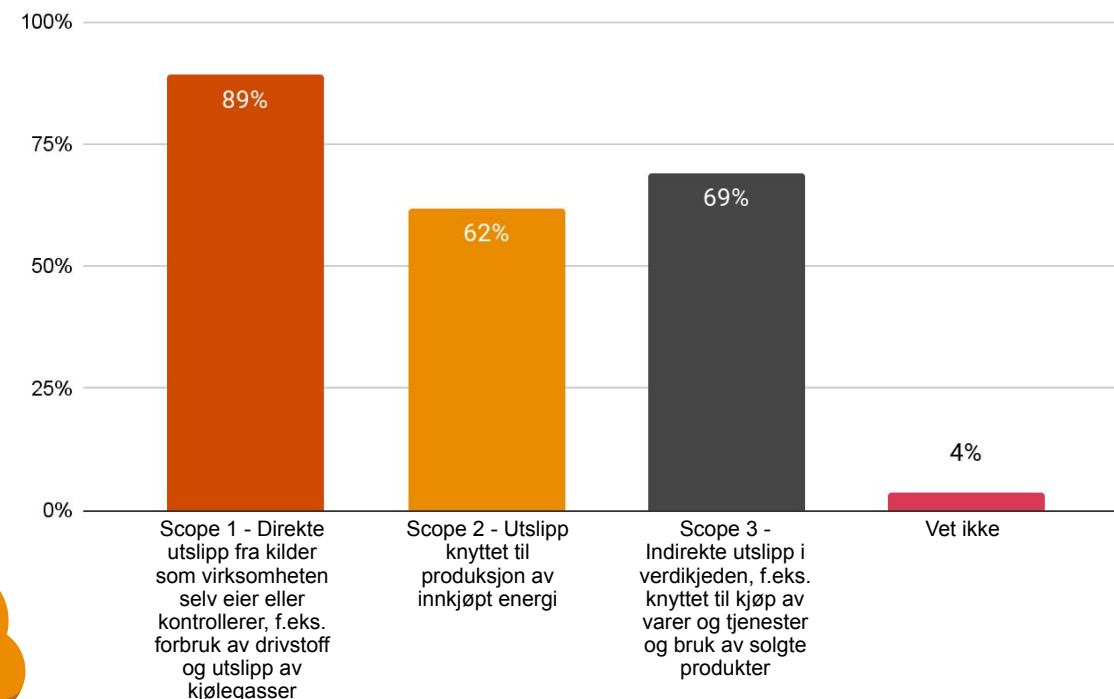
Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen) er beste praksis-standard for rapportering av klimagassutslipp. For å rapportere i henhold til GHG-protokollen må virksomheten minimum inkludere utslipp i Scope 1 og Scope 2, hvilket omfatter direkte utslipp fra kilder som virksomheten eier og kontrollerer samt utslipp fra innkjøpt energi. Dagens utkast til fremtidig lovverk for bærekraftsrapportering inneholder også krav til at virksomheter må vurdere sin indirekte klimapåvirkning i verdikjeden (Scope 3) og rapportere på denne dersom den er vesentlig.

Blant selskapene som svarer at de har utarbeidet klimaregnskap har 89 % kartlagt de direkte utslippene (Scope 1), mens bare 62 % har inkludert utslipp fra produksjon av innkjøpt energi (Scope 2). Scope 3 er ofte svært omfattende ettersom det inkluderer utslipp både knyttet til innkjøpte varer og tjenester og utslipp knyttet til solgte produkter og investeringer. I undersøkelsen oppgir 69 % at de rapporterer på indirekte utslipp fra verdikjeden (Scope 3), men det er usikkert hvor bredt denne rapporteringen favner og hvilke utslipp som er inkludert.

# 53 %

Har utarbeidet klimaregnskap som viser virksomhetens klimagassutslipp

Av de som har utarbeidet klimaregnskap inkluderes følgende utslipp:



Respondentene kunne velge flere alternativer, for eksempel at de har inkludert både scope 1 og 2.



# Flertallet jobber aktivt for å kutte klimagassutslipp, men manglende tallgrunnlag gjør det krevende å vurdere resultater

70 % svarer at deres virksomhet jobber aktivt for å kutte utslipp, men halvparten av disse har ikke satt tallbaserte mål for hvor mye de skal kutte av totale utslipp. Konkretisering av mål og handlingsplaner for hvordan virksomheten skal nå sine mål, er sentrale deler av en virksomhets klimastrategi. Som følge av at klimakutt i næringslivet er avgjørende for å innfri ambisjonen i Parisavtalen, blir slike mål og handlingsplaner en del av den pålagte rapporteringen i det kommende Bærekraftsdirektivet.

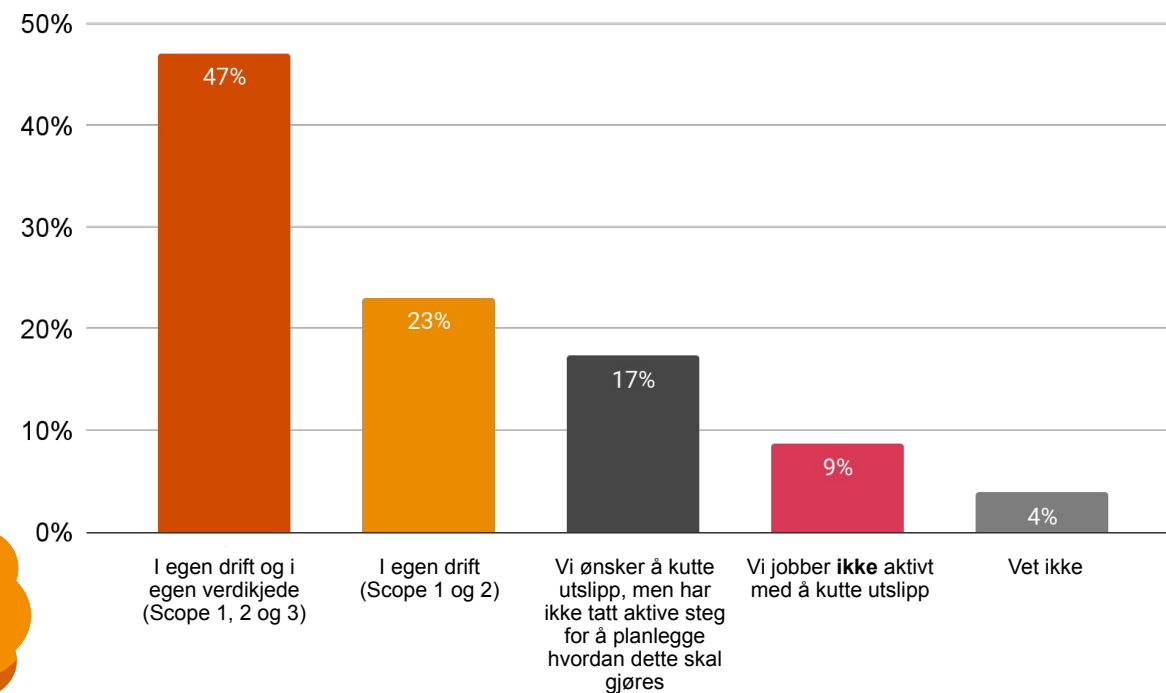
De virksomhetene som klarer å sette egne mål, gjennomføre tiltak og vise til faktiske utslippskutt vil være mest konkurransedyktige i et samfunn hvor det forventes at virksomheter bidrar til det grønne skiftet.



# 57 %

har **ikke** satt konkrete, tallbaserte mål for utslippskutt

Hvor jobber virksomheten aktivt med å kutte utslipp?



Grafen viser fordelingen av om, og i så fall hvor, virksomhetene jobber aktivt for å kutte utslipp i Bergen.

# Få kompensere egne klimagassutslipp

# 75 %

**kjøper ikke klimakreditter/**

**frivillige klimakvoter.** Nasjonalt ligger nivået på 79 %.

Av de som ikke kjøper klimakreditter er det kun 4 % i Bergen som planlegger å gjøre det i fremtiden.



## Klimakreditter og klimanøytralitet

Én klimakreditt, noen ganger kalt karbonkreditt eller frivillig klimakvote, representerer ett tonn CO<sub>2</sub>-ekvivalenter redusert, unngått eller fanget. Klimakreditter utstedes etter at effekten av et prosjekt er dokumentert og verifisert av en tredjepart. Deretter kan kredittene kjøpes av virksomheter som ønsker å kompensere for eget utslipp eller bidra til klimafinansiering.

I rapporten “[Jakten på klimanøytralitet og ansvarlig bruk av klimakreditter](#)” definerer Miljøstiftelsen ZERO og PwC ulike begreper knyttet til disse konseptene. For at en virksomhet skal kunne omtale seg som klimanøytral kan de ikke ha en netto negativ klimaeffekt. Det vil si at utslipp av klimagasser må nøytraliseres ved å fjerne en tilsvarende mengde karbon fra atmosfæren. I rapporten etableres det også en trafikklysmoell som spesifiserer hvilke typer klimakreditter som kan brukes for å oppnå klimanøytralitet.

Modellen er basert på tre grunnleggende forutsetninger:

- Selskapene må etablere en helhetlig klimastrategi og sette klimamål i tråd med Parisavtalen som omfatter alle vesentlige utslipp i Scope 1, 2 og 3.
- Klimanøytralitet i Scope 1 og 2 kan oppnås ved kreditter fra prosjekter som fjerner utslipp fra atmosfæren, og i Scope 3 med skogprosjekter som sikrer unngått avskoging.
- Kjøp av andre kreditter som realiserer utslippskutt eller bidrar til unngåtte utslipp kan regnes som bidrag til klimafinansiering, men kan ikke godskrives mot selskapenes mål om klimanøytralitet.

# Få har gjort klimarisikoanalyser

# 32 %

har gjort analyser av hvordan klimaendringer, klimapolitikk og overgang til et lavutslippssamfunn vil kunne påvirke virksomheten, kvalitativt eller kvantitativt.

Til sammenligning er det nasjonalt kun **28 % som kan vise til tilsvarende gjennomførte analyser.**



## Klimarisiko

handler både om hvordan de fysiske konsekvensene av klimaendringer vil påvirke natur og samfunn, og hva overgangen til et samfunn med netto nullutslipp vil innebære av risiko og muligheter for virksomheten.

### Fysisk risiko

**Risiko knyttet til akutte klimaendringer** som for eksempel tørke og ekstremnedbør, **eller varige klimaendringer** som påvirker omgivelsene til virksomheten og dens verdikjede slik at grunnlaget for å drive næring endres eller ikke lenger er til stede.

### Overgangsrisiko

**Risiko og muligheter knyttet til for eksempel strengere klimakrav, ny teknologi, markedsendringer og risiko for tapt omdømme** som kan gi endring i etterspørselen etter produkter og tjenester.

TCFD er et globalt rammeverk for å rapportere på klimarisiko. Formålet er å kvantifisere finansiell risiko og muligheter knyttet til klimaendringene og overgangen til et lavutslippssamfunn. Rapportering inkluderer strategi, virksomhetsstyring, risikostyring, mål og resultater.



06

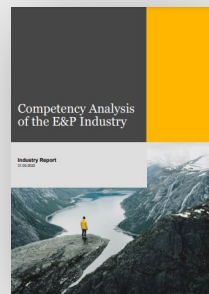
Relevante kilder til  
mer informasjon



# Nyttige rapporter og verktøy utarbeidet av PwC



Kartlegging av kjøp av frivillige klimakreditter



Kartlegging av kompetanseområder som skal bidra til grønn omstilling i olje- og gasssektoren



Kartlegging av konkrete tiltak og virkemidler for finansnæringen



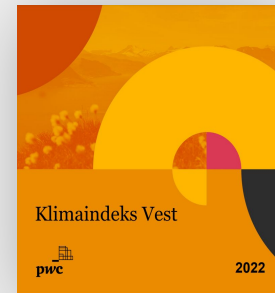
Klimaregnskap for Skift



Kartlegging av muligheter og utfordringer som norsk fornybarnæring står ovenfor



Analyse av kvaliteten på klimaregnskapet til de 100 største virksomhetene i Norge



Analyse av kvaliteten på klimaregnskapet til de 50 største virksomhetene på Vestlandet



PwCs taksonomiverktøy



Kartlegging av hva anleggsbransjen kan gjøre for å forberede seg på grønn omstilling

# PwC har utarbeidet Løypemeldingen for flere regioner



[Link til rapport](#)



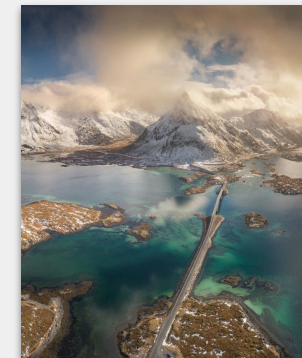
[Link til rapport](#)



[Link til rapport](#)



[Link til rapport](#)



[Link til rapport](#)



# Rapportteam

## Ansvarlig for rapport



**Hilde Lorentzen**

Bærekraftsrådgiver

## Partnere



**John Wikström**

Partner,  
Bærekraftstjenester



**Hanne Sælemyr Johansen**

Partner,  
Bærekraftstjenester

## Team



**Silje Tingstad**

Bærekraftsrådgiver



**Ane Karoline Johnsen**

Bærekraftsrådgiver



**Kjetil Aspenes**

Bærekraftsrådgiver



**Anna Eide Lunde**

Bærekraftsrådgiver



**Kristine Twomey**

Partner,  
Bærekraftstjenester



**Daniel Næsse**

Partner,  
Bærekraftstjenester





© 2022 PwC. All rights reserved. In this context, “PwC” refers to PricewaterhouseCoopers AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS and PwC Tax Services AS which are member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited, each member firm of which is a separate legal entity.